

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
BIURO PRAWNE

ISSN 1506-5170

B i u l e t y n P r a w n y

Nr 9

W a r s z a w a 2 0 0 0

K O L E G I U M R E D A K C Y J N E

Bronisław KACHNIKIEWICZ, Hanna KARASZEWSKA,
Kazimierz KOWALSKI, Jan ŁOZIŃSKI, Anna OSZCZĘDA,
Krystyna ROGALSKA, Ewa RUDNICKA (sekretarz), Maciej
SŁAWIŃSKI (przewodniczący), Barbara ŚWIĄTKIEWICZ
(zastępca przewodniczącego), Danuta TRUŚ

REDAKCJA I KOREKTA

Ewa RUDNICKA

PROJEKT OKŁADKI

Danuta CZERSKA

SKŁAD KOMPUTEROWY

Lilianna KRÓLAK

© COPYRIGHT BY BIURO PRAWNE KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI

WYDAWNICTWO CENTRUM SZKOLENIA POLICJI W LEGIONOWIE
ZAM. NR 108/2000; NAKŁAD 1300 EGZ.

ISSN 1506-5170

SPIS TREŚCI

M. SŁAWIŃSKI , <i>Standardy europejskie w prawie policyjnym</i>	5
G. ZYMON , <i>Odpowiedzi na pytania prawne związane z ustawą z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji</i>	19
S. KARWOWSKI , <i>Kilka uwag praktycznych o stosowaniu ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji</i>	32
D. FREY , <i>Policja nie może odmówić wydania zaświadczenia</i>	35
D. FREY , <i>Pozwolenie bez licencji</i>	38
<i>Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego</i>	41

Standardy europejskie w prawie policyjnym

Proces harmonizacji prawa europejskiego z prawem wspólnot europejskich nie omija także prawa policyjnego¹. Prawo policyjne należy do kompleksu zagadnień składających się na „sprawy wewnętrzne” zaliczane do tzw. trzeciego filaru Unii Europejskiej. „Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne”, jak wiadomo, są pozostawione w największym stopniu, w porównaniu do pierwszego i drugiego filaru, suwerennym decyzjom państwa członkowskiego, niemniej problem szczelności obecnych i przyszłych granic zewnętrznych państw Unii Europejskiej, wspólna walka z przestępczością zorganizowaną oraz standardy ochrony praw człowieka są w wymaganiach unijnych równie istotne jak wspólna polityka gospodarcza i zagraniczna.

Głównym aktem prawnym, będącym podstawą prawa europejskiego, jest *Europejska konwencja praw człowieka i*

¹ Pod pojęciem prawa policyjnego, na użytek tego artykułu, rozumiemy przepisy prawne, które Policja stosuje wykonując swoje zadania, a więc ustawę o Policji i przepisy wykonawcze, ustawę o cudzoziemcach, ustawę o broni i amunicji, ustawę o ochronie osób i mienia i inne ustawy prawa wewnętrznego oraz umowy i porozumienia międzynarodowe, których adresatem jest Policja.

*podstawowych wolności*². Konwencja jest swego rodzaju konstytucją Rady Europy powstałej na konferencji ministrów spraw zagranicznych Belgii, Danii, Irlandii, Luksemburga, Holandii, Norwegii, Szwecji, Włoch i Wielkiej Brytanii. Ratyfikowało ją 40 państw będących jednocześnie członkami Rady Europy. Konwencja zawiera katalog praw i wolności: prawo do życia, zakaz tortur i innego poniżającego traktowania lub karania, zakaz poddaństwa, prawo do wolności, bezpieczeństwa osobistego, prawo do rzetelnego procesu, gwarancję *nullum crimen, nulla poena sine lege aetriori*, prawo do poszanowania prywatności, wolności myśli, sumienia i wyznania, wolność słowa, wolność zrzeszenia się i zgromadzeń i prawa do zawierania związków małżeńskich. Naruszenie tych praw przez państwo może prowadzić do sankcji prawnomiędzynarodowych.

Z punktu widzenia szczelności granic najbardziej istotne są protokoły dodatkowe do Konwencji, a zwłaszcza protokół czwarty i protokół siódmy.

1. Protokół czwarty:

- a) prawo do swobodnego przemieszczania się na terytorium państwa i prawo do opuszczania kraju, w tym własnego;
- b) zakaz wydalania własnych obywateli;
- c) zakaz wydalania (deportacji) zbiorowego.

2. Protokół siódmy:

- a) prawa cudzoziemców w związku z procedurą wyda-

² Europejska konwencja praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie 4 listopada 1950 r., ratyfikowana przez Polskę w 1991 r. (Dz. U. z 1993 r. nr 61, poz. 284).

- lenia,
- b) prawo do instancyjnej kontroli wyroków skazujących,
 - c) prawo do odszkodowania w razie niesłusznego skazania,
 - d) zasada *ne bis idem* w sprawach karnych,
 - e) równouprawnienie małżonków.

*Konwencja dotycząca statusu uchodźców*³. Konwencja zawiera definicję uchodźcy: jest to osoba, która na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem i nie może lub nie chce z powodu tych obaw korzystać z ochrony tego państwa, albo która nie ma żadnego obywatelstwa i znajdując się poza państwem swego dawnego stałego zamieszkania nie może lub nie chce z powodu tych obaw powrócić do tego państwa. Konwencja wymienia obowiązki i prawa uchodźcy w kraju zamieszkania. Przede wszystkim uchodźca ma obowiązek przestrzegania prawa obowiązującego w kraju, w którym się znajduje, i środków podejmowanych w tym kraju w celu utrzymania porządku publicznego. Wśród uprawnień uchodźcy należy wymienić prawo do korzystania z wolności religii na zasadach przysługujących obywatelom kraju, prawo do utrzymywania statusu osobo-

³ Konwencja dotycząca statusu uchodźców sporządzona w Genewie 28 lipca 1951 r. wraz z Protokołem dotyczącym statusu uchodźców sporządzonym w Nowym Jorku 31 stycznia 1967 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 119, poz. 515 i 517).

wego, jaki posiadał w kraju stałego zamieszkania, prawo do nabywania mienia tak jak inni cudzoziemcy, prawo do stowarzyszania się jak obywatele państwa, dostęp do sądów i dostęp do wykonywania zawodów, jaki mają obywatele obcych państw; uchodźca ma prawo wyboru miejsca stałego zamieszkania i prawo do swobodnego poruszania się w granicach terytorium państwa, w którym przebywa, z zachowaniem przepisów dotyczących cudzoziemców w tym państwie.

*Europejska Konwencja o zwalczaniu terroryzmu*⁴ określa katalog przestępstw, co do których nie stosuje się zakazu ekstradycji ustanowionego w *Europejskiej Konwencji o ekstradycji*⁵ i w umowach dwustronnych. Według konwencji nie są przestępstwami politycznymi przestępstwa: bezprawnego zawładnięcia statkami powietrznymi, przeciwko bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego, zamachu na życie, integralność fizyczną lub wolność osób korzystających z ochrony międzynarodowej, uprowadzenia, wzięcia zakładników albo poważnego bezprawnego zatrzymania, użycia bomby, granatu, rakiety, automatycznej broni palnej albo bomby w formie listu lub paczki, jeżeli ich użycie zagraża osobom. Jeżeli, mimo popełnienia takiego przestępstwa przez osobę, państwo odmawia ekstradycji, ma obowiązek

⁴ Europejska Konwencja o zwalczaniu terroryzmu sporządzona w Strasburgu 27 stycznia 1977 r., ratyfikowana przez Polskę w 1996 r. (Dz. U. nr 117, poz. 557).

⁵ Europejska Konwencja o ekstradycji podpisana w Paryżu 13 grudnia 1957 r. wraz z protokołami dodatkowymi z 1975 r. i 1978 r., ratyfikowana wraz z protokołami przez Polskę 13 września 1973 r. (Dz. U. z 1994 r. nr 70, poz. 308).

bezwzględnie przeprowadzić w tej sprawie własne postępowanie karne, a państwa sygnatariusze konwencji są obowiązane udzielić w tym procesie pomocy prawnej.

Nie bez znaczenia dla przedmiotu naszych zainteresowań jest wspomniana *Europejska Konwencja o ekstradycji* oraz *Europejska Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych*⁶ i *Konwencja o praniu dochodów pochodzących z przestępstw, ich ujawnianiu, zajmowaniu i przepadku*⁷. Wspólnym mianownikiem tych konwencji jest dążenie państw sygnatariuszy do skuteczniejszego przeciwdziałania przestępstwom, w tym przestępczości międzynarodowej. Konwencje wspólnot europejskich: *Konwencja z Schengen*⁸, *Traktat z Maastricht*⁹, *Traktat Amsterdamski*¹⁰ i *Konwencja o Europolu*¹¹ ustanawiają:

- 1) stopniowe znoszenie kontroli na wspólnych granicach (granicach wewnętrznych) w ruchu osobowym;
- 2) środki bezpieczeństwa służące zrównoważeniu zagrożeń

⁶ Europejska Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych podpisana w Strasburgu 20 kwietnia 1959 r. wraz z protokołem dodatkowym z 1978 r., ratyfikowana wraz z protokołem przez Polskę 17 czerwca 1996 r. (nie publikowana w Dz. U.).

⁷ Konwencja o praniu dochodów pochodzących z przestępstw, ich ujawnianiu, zajmowaniu i przepadku, podpisana w Strasburgu 8 listopada 1990 r. (proces ratyfikacyjny w parlamencie polskim – w toku).

⁸ Konwencja wykonawcza do układu z Schengen podpisana 19 czerwca 1990 r. (nie publikowana w Dz. U.).

⁹ Traktat o Unii Europejskiej z Maastricht podpisany 7 lutego 1992 r. (nie publikowany w Dz. U.).

¹⁰ Traktat o Unii Europejskiej w brzmieniu ustalonym przez Traktat Amsterdamski podpisany 2 października 1997 r. (nie publikowany w Dz. U.).

¹¹ Konwencja o Europolu podpisana w Brukseli 26 czerwca 1995 r. (nie publikowana w Dz. U.).

powstałych w wyniku zniesienia kontroli granicznych:

- a) wspólny zautomatyzowany system ścigania; w systemie informacyjnym państw grupy Schengen (SIS) państwa członkowskie mogą rejestrować według ustalonych kryteriów osoby, w ograniczonym zakresie również przedmioty; za pośrednictwem centralnej jednostki w Strasburgu jest zapewniona aktualność informacji,
- b) intensywne, jeśli to możliwe, jednolite kontrole na wszystkich przejściach granic zewnętrznych,
- c) wzmocnioną współpracę Policji na obszarze wewnętrznym w wyniku utworzenia struktury komunikacji przez wspólne ćwiczenia i przez obserwację,
- d) zobowiązanie do przekazywania wszystkich informacji mogących mieć znaczenie dla obrony przed zagrożeniem innego państwa,
- e) bardziej intensywne zwalczanie narkomanii i przestępczości na jej tle,
- f) harmonizację prawa posiadania broni w państwach partnerskich,
- g) jednolitą politykę wizową, zgodnie z którą Rada Unii Europejskiej na wniosek Komisji Europejskiej i po wysłuchaniu opinii Parlamentu Europejskiego ustala jednogłośnie kraje trzecie, których obywatele przy przekraczaniu granic zewnętrznych państw członkowskich mają obowiązek posiadania wizy (Traktat z Maastricht zawiera potwierdzenie zasadniczej restrykcji: napływ cudzoziemców – oprócz przyznawania prawa do pobytu z przyczyn humanitarnych –

powinien pozostać ograniczony do przypadków łączenia rodzin. Obywatelom państw trzecich, pragnących wjechać do danego kraju w celu podjęcia zatrudnienia, odmawia się prawa do wjazdu. Osoby samodzielne mogą wjechać do danego kraju w celach zarobkowych jedynie wtedy, gdy przez inwestycje, innowacje, transfer technologii lub stworzenie miejsc pracy przyczyniają się do czerpania korzyści przez kraj przyjmujący. Wprowadzono również ułatwienia dotyczące pobytu osób uczących się);

- 3) jednolitą politykę w sprawach uchodźczych i azylu: „stopniowe ustanowienie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”;
- 4) EUROPOL, który ma na celu udoskonalenie współpracy w zapobieganiu i zwalczaniu groźnych form przestępczości międzynarodowej, jeśli istnieją faktyczne punkty oparcia dla kryminalnej struktury organizacyjnej, a wspomnianą formą przestępczości są zagrożone dwa lub więcej państw członkowskich do tego stopnia, że konieczne jest działanie wspólne; na poziomie pierwszym kompetencja obejmuje:
 - a) nielegalny handel narkotykami i ludźmi,
 - b) nielegalny handel materiałami nuklearnymi i radioaktywnymi,
 - c) przestępczość drogową,
 - d) działania terrorystyczne z użyciem przemocy,
 - e) pranie brudnych pieniędzy.

W celu zapewnienia optymalnej wymiany informacji Europol ma dysponować skomputeryzowaną kartoteką danych.

Trzeba podkreślić, że traktat z Maastricht w III filarze (wspólna polityka sprawiedliwości i spraw wewnętrznych) powołuje się wprost na Europejską Konwencję praw człowieka i podstawowych wolności oraz Konwencję dotyczącą statusu uchodźców.

PRAWO O READMISJI. Przyjmowanie i przekazywanie osób nielegalnie przekraczających granice (readmisja) odbywa się na podstawie umów i porozumień zawartych między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządami zainteresowanych państw. Podstawowym źródłem prawa o readmisji jest *Porozumienie o przyjmowaniu osób przebywających bez zezwolenia*¹² podpisane przez państwa grupy Schengen (Niemcy, Belgię, Holandię, Luksemburg, Francję i Włochy). W umowie tej każdą ze stron zobowiązuje się do przyjęcia na swoje terytorium, na wniosek innej strony bez zbędnych formalności, każdą osobę, która na terytorium państwa strony wnioskującej nie spełnia lub przestała spełniać obowiązujące warunki do wjazdu lub pobytu, jeżeli zostanie ustalone lub domniemane, że posiada ona obywatelstwo państwa strony wezwanej. Readmisja tranzytowa polega na tym, że państwo, przez którego granicę zewnętrzną wjechała osoba, która na terytorium państwa wnioskującego nie spełnia bądź przestała spełniać obowiązujące warunki do wjazdu lub pobytu, zobowiązuje się przyjąć na wniosek tego państwa tę osobę na swoje terytorium bez zbędnych

¹² Porozumienie o przyjmowaniu osób przebywających bez zezwolenia podpisane 29 marca 1991 r. w Brukseli. Polska zawarła porozumienie z grupą Schengen w 1991 r. (uchwała nr 6/91 Rady Ministrów z dnia 7 maja 1991 r. w sprawie zatwierdzenia tego porozumienia (nie publikowana w Dz. U.).

formalności. Granicą zewnętrzną zaś jest pierwsza przekroczona granica nie będąca granicą wewnętrzną między państwami grupy Schengen. Umowa wyznacza 8-dniowy termin udzielenia odpowiedzi na wniosek readmisyjny i miesięczny termin na przyjęcie osoby.

W kwestii szczelności granic, w której Policja odgrywa istotną rolę, Polska przystąpiła do porozumienia o readmisyjii, w wyniku czego zawarła umowy dwustronne z 14 państwami¹³, w tym z pięcioma państwami sąsiadującymi, z wyjątkiem Rosji i Białorusi.

Rozporządzenie Rady Europy określające kraje trzecie, których obywatele są zobowiązani do posiadania wizy do przekroczenia zewnętrznych granic państw Unii Europejskiej, Polska przyjęła jako wskazówkę do rozmów w sprawie umów dotyczących obowiązku wizowego. W latach 1997 – 1998 wypowiedziano umowy o ruchu bezwizowym z Koreą Północną, Wietnamem i Armenią. Niemniej, w ramach wymienionej w rozporządzeniu listy 101 państw Polska nadal realizuje umowy o ruchu bezwizowym z 15 państwami: Azerbejdżanem, Białorusią, Bułgarią, Grecją, Kazachstanem, Kubą, Kirgistanem, Mołdową, Rosją, Rumunią, Tadykistanem, Tarkmenistanem, Ukraina i była Jugosłowiańską Republiką Macedonii.

Działania policyjne w walce z nielegalną migracją są przedmiotem umów dwustronnych zawartych przez Polskę

¹³ Umowy zawarte w latach 1991 – 1998 z rządami Republiki: Bułgarii, Czeskiej, Rumunii, Słowacji, Ukrainy, Chorwacji, Mołdowy, Grecji, Węgierskiej, Litewskiej, Szwecji, Słowenii, Austrii i Republiki Federalnej Niemiec (nie publikowane).

z 27 państwami, w tym z wszystkimi państwami sąsiadującymi¹⁴. W fazie negocjacji są obecnie projekty 13 umów¹⁵. W fazie przygotowania, w tym w Komendzie Głównej Policji, są projekty tego rodzaju umów z 23 państwami.

Wymaganiom unijnym co do szczelności granic służą instytucje prawne przyjęte w ustawie o cudzoziemcach¹⁶: wydalenie, umieszczenie w strzeżonym ośrodku i areszt w celu wydalenia. Znajdujący się w Sejmie rządowy projekt zmiany ustawy o cudzoziemcach przewiduje kolejne instytucje zbliżające do standardów unijnych: Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców jako centralny organ administracji rządowej i prowadzony przez ten urząd Krajowy System Informacyjny o Cudzoziemcach.

Wymagania Konwencji z Schengen w dziedzinie zwalczania przestępczości zorganizowanej i współpracy policyjnej są respektowane we wspomnianych zawartych, negocjowanych i projektowanych, umowach dwustronnych. Umowy te dotyczą zwłaszcza walki z terroryzmem, nielegalnym obrotem materiałami promieniotwórczymi, nielegalnym handlem bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi, fałszowaniem środków płatniczych, praniem brudnych pieniędzy i przestępczością narkotykową; dotyczą także poszukiwań osób podejrzanych i zaginionych. Formy

¹⁴ Umowy nie są publikowane. Umowy z Ukrainą i Litwą będą opublikowane w Dzienniku Ustaw RP po ich ratyfikacji (zgodnie z art. 89 Konstytucji RP z 1997 r. umowy tego rodzaju podlegają ratyfikacji).

¹⁵ Z Argentyną, Austrią, Belgią, Hiszpanią, Irlandią, Kazachstanem, Pakistanem, Peru, Rosją, Tajlandią, Uzbekistanem i Wietnamem.

¹⁶ Ustawa z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. nr 114, poz. 739 z późn. zm.).

współpracy policyjnej to: wymiana informacji o sprawcach, przestępstwach i przedmiotach przestępstwa, wspólne działania, wymiana doświadczeń i prac badawczych oraz wymiana wzorów dokumentów i przedmiotów będących przedmiotami przestępstwa.

Traktatowi z Schengen odpowiadają wprowadzone w 1995 r. instytucje prawne dotyczące czynności operacyjno-rozpoznawczych szczególnego rodzaju, zwłaszcza tzw. przesyłka niejawnie nadzorowana. Wymagania unijne spełnia także utworzenie zarządzeniem Komendanta Głównego Policji zcentralizowanego pionu do walki z przestępczością zorganizowaną i narkotykową.

Do uregulowania pozostaje sprawa wprowadzenia do polskiego prawa policyjnego instytucji przewidzianych w Konwencji z Schengen, takich jak policyjna obserwacja transgraniczna oraz policyjny pościg transgraniczny. Przewiduje się, że działalność tych instytucji, do czasu przyjęcia Polski do Unii Europejskiej, będzie uregulowana w dwustronnych umowach o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej między Polską a państwami członkami Unii i aspirującymi do Unii. Projekt takiej umowy z rządem Republiki Federalnej Niemiec został opracowany w Biurze Prawnym KGP i po uzgodnieniach – zatwierdzony przez prezesa Rady Ministrów. Rozpoczęły się negocjacje tego projektu ze stroną niemiecką.

Kolejnym krokiem w dostosowaniu prawa policyjnego do standardów unijnych w kwestii zwalczania przestępczości zorganizowanej będzie podpisanie przez Polskę umowy o współpracy z Europolem. Rozpatrywany obecnie przez Sejm

projekt zmiany ustawy o Policji wprowadzający uprawnienie Policji do korzystania z baz DNA, jest także wypełnieniem zaleceń Unii. Wykonaniem wspomnianej Konwencji o praniu brudnych pieniędzy jest rozpatrywany przez Sejm projekt zmiany ustawy o Policji przewidujący uprawnienia Policji do żądania informacji bankowych i ubezpieczeniowych, po spełnieniu ściśle określonych, szczególnych warunków.

Standardy europejskie w zakresie praw człowieka obowiązują już teraz, albowiem Polska podpisała *Europejską Konwencję praw człowieka i podstawowych wolności*. Polska Konstytucja z 1997 r. przyjęła wszystkie postanowienia Konwencji w sprawie podstawowych praw człowieka. Zgodność ustawy o Policji z Konstytucją była przedmiotem moich rozważań w nr 26 „Gazety Policyjnej” – odsyłam czytelników do tego artykułu. Ponieważ jednak Policja wykonuje istotne zadania w postępowaniu z cudzoziemcami (opiniuje zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i na osiedlenie się cudzoziemca, wykonuje zatrzymanie cudzoziemca, postanowienie o wydaleniu, umieszczeniu w strzeżonym ośrodku i w areszcie w celu wydalenia, wnioskuje o wydalenie i umieszczenie cudzoziemca w wykazie osób niepożądanych), godzi się podkreślić, że wspomniana ustawa o cudzoziemcach spełnia wymogi protokołu 4 i 7 *Europejskiej Konwencji praw człowieka i podstawowych wolności* w zakresie praw cudzoziemców: równość praw cudzoziemca i obywatela polskiego, zakaz wydalania zbiorowego, odwołanie do sądu od decyzji o wydaleniu, zażalenie do sądu na zatrzymanie, postanowienia sądu o umieszczeniu w strzeżonym ośrodku

i w areszcie w celu wydalenia.

Prawa cudzoziemców ulegają rozszerzeniu we wspomnianym projekcie ustawy o cudzoziemcach: łączenie rodzin, prawa uchodźców, prawo do korzystania z informacji zawartych w systemie.

Prawo do sądu uzewnętrznione jest także w ustawie o broni i amunicji¹⁷ oraz ustawie o ochronie osób i mienia¹⁸, na podstawie których Policja wydaje m.in. decyzje zezwalające na posiadanie broni i licencje ochroniarskie. Od decyzji tych służy odwołanie do sądu administracyjnego. Dalsze rozszerzenia prawa do sądu znajdują wyraz w rozpatrywanych przez Sejm projektach zmian w ustawie o Policji: zarządzanie przez sąd powszechny kontroli korespondencji i stosowania środków technicznych, zgoda sądu na udzielenie Policji informacji bankowych i ubezpieczeniowych oraz sądowa kontrola wszystkich orzeczeń dyscyplinarnych.

Podsumowaniem stopnia dostosowania prawa policyjnego do standardów Unii Europejskiej niech będzie cytowany za „Rzeczpospolitą” z 26 maja 1999 r. fragment raportu ekspertów Unii Europejskiej:

- „Policja ma uprawnienia do stosowania nowych instrumentów (zakup kontrolowany, przesyłka niejawnie nadzorowana, świadek koronny itp.).
- Ustawa o Policji nie wymaga zmian i odpowiada normom europejskim.
- W ustawodawstwie dotyczącym przestępczości zor-

¹⁷ Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. nr 53, poz. 549).

¹⁸ Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. nr 114, poz. 740 z późn. zm.).

ganizowanej istnieją luki prawne, np. braki w przepisach dotyczących prania brudnych pieniędzy. Konwencja w tej sprawie nie została ratyfikowana.

- Uprawnienia policji RP są porównywalne z uprawnieniami policji państw członkowskich Unii Europejskiej”.

***Odpowiedzi na pytania prawne związane
z ustawą z dnia 21 maja 1999 r.
o broni i amunicji***

1. Czy w wypadku podmiotów świadczących usługi w zakresie ochrony osób i mienia, klubów sportowych czy podmiotów szkolących pracowników ochrony jest zasadne wydawanie odrębnych decyzji na poszczególne rodzaje broni w zależności od celu, jakiemu będzie ona służyła?

2. Czy w wypadku ubiegania się przez podmiot prowadzący działalność w dziedzinie ochrony osób i mienia lub inny podmiot uprawniony do posiadania broni na świadcstwo, o kolejne jednostki broni danego rodzaju jest konieczne wydawanie nowej decyzji administracyjnej?

Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. nr 53 poz. 549) w art. 10 ust. 3 określa w szczególności sześć celów, w których może być wydane pozwolenie na broń. Celom tym odpowiadają rodzaje broni określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, o którym mowa w ust. 5 tegoż artykułu. Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 i 2 ustawy każde pozwolenie na broń musi być wydane w formie decyzji administracyjnej określającej: cel, w jakim zostało wydane, rodzaj broni oraz liczbę eg-

zemplarzy broni. W odniesieniu do pozwoleń na broń na okaziciela przepis ten należy interpretować w powiązaniu z art. 29, w którym określono podmioty, jakim może być wydane takie pozwolenie. A zatem np. podmiotowi, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy o broni i amunicji, należy wydać na mocy decyzji administracyjnej pozwolenie na broń odpowiadającą celowi określonemu w art. 10 ust. 3 pkt 1 tejże ustawy. Nie ma więc żadnych przeszkód prawnych, aby w jednej decyzji administracyjnej określić więcej niż jeden rodzaj broni.

Odnosząc się do zagadnienia ubiegania się przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne o kolejne jednostki broni danego rodzaju – należy przyjąć, że podmiotowy wniosek strony postępowania administracyjnego trzeba traktować jako powstanie nowych okoliczności faktycznych, skutkujących koniecznością wydania nowej decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy właściwy organ Policji wydaje pozwolenie na broń, jeżeli okoliczności, na które powołuje się osoba ubiegająca się o pozwolenie, uzasadniają jego wydanie. Natomiast art. 155 k.p.a. stanowi jeden z nadzwyczajnych trybów weryfikacji decyzji ostatecznych, który nie może być zastosowany w omawianej sytuacji ze względu na cytowany art. 10 ustawy. Przepis ten zobowiązuje organ Policji do przeprowadzenia nowego postępowania administracyjnego w kontekście nowych okoliczności faktycznych. Ponadto wykładnia gramatyczna (językowa) art. 155 k.p.a. wyklucza dopuszczalność dokonania jedynie częściowej zmiany ostatecznej decyzji administracyjnej. Przepis ten daje podstawę do zmiany całego rozstrzygnięcia or-

ganu administracji publicznej, a nie wyłącznie jego części.

Z punktu widzenia formalnoprawnego w sytuacji, gdy formacja występuje o dodatkowe jednostki broni, jest uzasadnione wydanie nowej decyzji administracyjnej w tym przedmiocie. Jeśli zaś ubiegający się rezygnuje z danej liczby broni, organ po przeprowadzeniu postępowania wydaje nową decyzję i cofa poprzednią opiewającą na większą liczbę broni.

Czy w świetle przepisów ustawy o broni i amunicji pojęcie „organizatora kursów”, o którym mowa w ust. 2 art. 29, można rozszerzyć na „placówki oświatowe”?

Z przepisów art. 29 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji wynika, iż pozwolenie na broń na okaziciela, zwane dalej świadectwem broni, może być wydane szkołom, organizacjom sportowym i łowieckim, stowarzyszeniom obronnym w celu szkolenia i realizacji ćwiczeń strzeleckich, lub innym placówkom oświatowym oraz organizatorom kursów, kształcącym w zawodzie pracownika ochrony. W przepisie tym ustawodawca wyraźnie wskazuje, że do celów kształcenia w zawodzie pracownika ochrony broń na świadectwo mogą otrzymać dwa rodzaje podmiotów – „inne placówki oświatowe” oraz „organizatorzy kursów”.

W art. 29 ust. 2 cyt. ustawy, określającym podmioty, którym może być wydana broń szczególnie niebezpieczna do celów kształcenia w zawodzie pracownika ochrony ustawodawca wymienia jedynie jeden rodzaj podmiotów – organizatorów kursów kształcących w tym zawodzie, podkreślając jednocześnie w treści tego ustępu, iż świadectwo broni na broń szczególnie niebezpieczną może być wydane wyłącznie

podmiotom, które są w tym ustępie wymienione. Literalna wykładnia tych przepisów w sposób jednoznaczny wskazuje, iż ustawodawca wyraźnie rozgranicza te dwa podmioty traktując je jako osobne kategorie, czego wyrazem jest przepis art. 29 ust. 1 pkt 4 cyt. ustawy.

Należy ocenić, iż gdyby wolą ustawodawcy było utożsamianie organizatora kursu z placówką oświatową, to znalazłoby to odzwierciedlenie w tych konkretnych przepisach ustawy. W tej sytuacji nie można dokonywać wykładni rozszerzającej przepisów art. 29 ust. 2 mówiących o organizatorach kursów kształcących w zawodzie pracownika ochrony na placówki oświatowe, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 4 cyt. ustawy.

1. Jaki jest status prawny broni pneumatycznej o lufach gładkich w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji?

2. Czy jest możliwa wykładnia art. 5 ust 1-2 cyt. ustawy umożliwiająca traktowanie jako broni istotnych części broni pneumatycznej o lufach gładkich, skoro jest tam mowa o lufie bez wskazania czy chodzi o lufę gładką czy gwintowaną?

3. Co powinien uczynić organ wydający pozwolenie na broń w wypadku przyjęcia interpretacji, iż ze względu na lufę „gładką” coś co było bronią w świetle poprzedniej ustawy o broni już bronią nie jest?

W sprawie broni pneumatycznej gładkolufowej wypowiedział się już Departament Legislacyjny MSWiA oraz Centralne Laboratorium Kryminalistyczne KGP. Przyjęte sta-

nowisko jest jednoznaczne i nie budzi wątpliwości. Jest wiążące pod względem prawnym i technicznym. Departament Legislacyjny MSWiA stosując wykładnię gramatyczną art. 8 ustawy o broni i amunicji stwierdził, iż bronią pneumatyczną jest tylko takie urządzenie, które jest zdolne do wystrzelenia pocisku z lufy – lecz tylko gwintowanej – albo z elementu zastępującego lufę gwintowaną, czyli z elementu spełniającego funkcje lufy gwintowanej. Zadaniem lufy gwintowanej jest ukierunkowanie toru lotu pocisku i nadanie pociskowi ruchu wirującego. Elementami zastępującymi lufę gwintowaną zatem mogą być jedynie urządzenia spełniające powyższe funkcje. Zarówno lufa gładka, jak i lufa gwintowana są odmianami – rodzajami luf. Jeżeli ustawodawca w ustawie o broni i amunicji w definicji broni pneumatycznej (art. 8) precyzyjnie określił rodzaj lufy jako lufę gwintowaną, należy domniemywać, iż lufa niegwintowana ze względu na brak cech przypisanych lufie gwintowanej nie będzie elementem ją zastępującym.

Oдноśnie kwestii „istotnych części broni” art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji w sposób jednoznaczny określa, iż istotnymi częściami broni palnej i pneumatycznej są: szkielet broni, baskila, lufa, zamek i komora zamkowa. Z zapisu tego wynika, iż aby takie elementy traktować jako istotne części broni, muszą one być częścią składową broni, a więc urządzenia uznawanego przez ustawę za broń palną lub pneumatyczną o cechach określonych w art. 7 i 8 ustawy. Jeżeli elementy określone w art. 5 są elementami innego urządzenia, nie spełniającego przesłanek uznania za broń w świetle przepisów cyt. ustawy, to nie

mogą być traktowane jako istotne części broni.

Broń paintballowa w świetle przepisów cyt. ustawy nie jest bronią, więc elementy tego urządzenia nie mogą być traktowane jako „istotne części broni”.

Przepisy nowej ustawy o broni i amunicji nie uznają broni pneumatycznej gładkolufowej za broń. Nie jest zatem wymagane posiadanie pozwolenia na broń pneumatyczną. Jeżeli dana osoba posiadała dotychczas broń o lufie niegwintowanej na podstawie wydanego pod rządami starej ustawy pozwolenia, to decyzja taka po wejściu w życie ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji wygasa z mocy prawa. Obowiązek stwierdzenia wygaśnięcia decyzji przez organ administracji państwowej, który wydał ją w pierwszej instancji, występuje jedynie w sytuacjach określonych w art. 162 § 1 pkt 1, gdy nakazuje to przepis prawa, leży to w interesie społecznym lub w interesie strony. W świetle powyższych przepisów nie ma obowiązku wydawania decyzji w sprawie wygaśnięcia z mocy prawa decyzji w sprawie pozwoleń na „broń pneumatyczną gładkolufową”.

- 1. Czy na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji można postawić tezę, iż rekreacyjne uprawianie strzelectwa powinno się opierać na używaniu broni obiektowej udostępnianej zainteresowanym osobom na strzelnicy działającej na podstawie zezwolenia, w szczególności należącej do macierzystego klubu strzeleckiego?*
- 2. Czy jest możliwa interpretacja art. 10 ust 3 i art. 11 pkt 4 ustawy o broni i amunicji rozgraniczająca dwa*

odrębne cele wydania pozwolenia na broń: sportowy i rekreacyjny?

3. *Czy w świetle przepisów ustawy o broni i amunicji można wywodzić, iż pozwolenie na broń sportową mogą uzyskiwać jedynie osoby spełniające określone w ustawie o kulturze fizycznej warunki umożliwiające udział we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach strzeleckich, nie uzyskiwałyby go zaś osoby zamierzające uprawiać strzelectwo wyłącznie rekreacyjnie, mogące realizować swoje zainteresowania w sposób określony w art. 11 pkt 4?*

Artykuł 10 ust. 3 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji określa, iż pozwolenie na broń może być wydane w szczególności w celach określonych w sześciu punktach: 1) ochrony osobistej i ochrony bezpieczeństwa innych osób oraz mienia, 2) łowieckich, 3) sportowych, 4) kolekcjonerskich, 5) pamiątkowych, 6) szkoleniowych. Określenie „w szczególności” wskazuje, iż wola ustawodawcy nie było tworzenie zamkniętej listy celów wydania pozwolenia na broń, lecz jedynie przykładowe wskazanie takich celów. Jeżeli w ramach swobodnej oceny organu wydającego pozwolenie na broń słuszne będzie wydanie takiego pozwolenia na cele inne niż przykładowo wymienione w cyt. ustawie – to przy braku przesłanek negatywnych wymienionych w jej art. 15 nie będzie przeszkód do wydania pozwolenia na broń.

Teza, iż pozwolenie na broń w celach sportowych mogą uzyskiwać jedynie osoby spełniające wg ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej warunki umożli-

wiające im udział we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach strzeleckich, nie uzyskiwałyby go zaś osoby zamierzające uprawiać strzelectwo wyłącznie rekreacyjnie, nie znajduje uzasadnienia ani w przepisach ustawy o broni i amunicji, ani w przepisach ustawy o kulturze fizycznej. Artykuł 15 cyt. ustawy o broni i amunicji określający osoby, którym nie wydaje się pozwolenia na broń, nie wymienia osób zamierzających uprawiać strzelectwo rekreacyjnie. Dyspozycja art. 11 pkt 4 ustawy o broni i amunicji określa jedynie, iż w wypadku używania broni w celach sportowych, szkoleniowych lub rekreacyjnych na strzelnicy funkcjonującej na podstawie obowiązujących przepisów nie jest wymagane pozwolenie na broń – co daje możliwość legalnego jej używania przez osoby nie posiadające przedmiotowego zezwolenia. Należy stwierdzić, że jest to zapis umożliwiający faktyczną działalność strzelnicy jako obiektu przeznaczonego do określonego celu (patrz zapisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 marca 2000 r. w sprawie wzorcowego regulaminu strzelnic). Jest to pewne „zabezpieczenie” przed nadinterpretacją prawa określającą, iż na każde używanie broni na strzelnicy jest wymagane posiadanie przez użytkownika (nawet strzelającego na odpuście do kwiatka) pozwolenia na broń. Przepis ten dowodzi natomiast (w innym co prawda kontekście), iż ustawodawca wyobraża sobie również „cel rekreacyjny”.

Interpretacja powyższego zapisu zaprezentowana przez Biuro Koordynacji Służby Prewencyjnej, jakoby względy ochrony interesu bezpieczeństwa państwa mogły zmienić wykładnię treści aktu prawnego rangi ustawy, jest nie-

uprawniona. Nie można uważać, że cytowany przepis nie stanowi podstawy do ograniczania wydawania indywidualnych pozwoleń na broń sportową osobom uprawiającym rekreacyjnie strzelectwo dlatego, że istnieją strzelnice, na których jest broń obiektowa. Zastosowanie takiej praktyki naruszałoby zarówno sens ustawy o broni i amunicji, jak i Konstytucję. Należy zatem podkreślić, iż ograniczanie wydawania pozwoleń na broń palną w celach sportowych jedynie do zawodników uczestniczących we współzawodnictwie sportowym prowadzonym przez Polski Związek Strzelectwa Sportowego jest nadinterpretacją prawa i nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa.

- 1. Czy skutkiem pozytywnego rozpatrzenia wniosku o wydanie pozwolenia na broń złożonego przed wejściem w życie nowej ustawy o broni i amunicji, lecz rozpatrzonego już po jej wejściu w życie, będzie wydanie zaświadczenia na nabycie broni, którego wzór określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 lutego 2000 r. w sprawie wzorów legitymacji posiadacza broni czy obowiązujące i stosowane pod rządami starej ustawy zaświadczenia uprawniające do zakupu broni?*
- 2. Czy w wypadku złożenia przed wejściem w życie „nowej” ustawy o broni i amunicji przez wnioskodawcę posiadającego już decyzję administracyjną wniosku o zakup kolejnej jednostki broni i rozpatrywania tego wniosku już po wejściu w życie ustawy należy podejmować działania na podstawie stosowanej dotych-*

czas praktyki – tj. wydać zaświadczenie (jakie?) nie badając zasadności żądania strony co do potrzeby posiadania kolejnej jednostki broni, czy też uznając, że jest to postępowanie zakończone decyzją ostateczną, czyli tzw. postępowanie uproszczone, którego ramy wyznacza art. 217 § 1 k.p.a., rozpatrywać wnioszek zgodnie z nowymi regulacjami prawnymi?

Od 20 marca 2000 r., tj. od chwili wejścia w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 lutego 2000 r. w sprawie wzorów legitymacji posiadacza broni, zaświadczenia uprawniającego do nabycia broni, legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni oraz świadectwa broni straciły ważność poprzednio obowiązujące wzory (lecz nie wydane już na tych drukach legitymacje, zaświadczenia itp.) Od tej daty należy wydawać zaświadczenia i inne dokumenty określone w rozporządzeniu według nowych wzorów – bez względu na to czy postępowanie zostało wszczęte pod rządami poprzednio obowiązującej czy „nowej” ustawy o broni i amunicji.

Zapis art. 53 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji określający, iż do niezakończonych decyzją ostateczną postępowań w sprawach pozwoleń na broń stosuje się dotychczasowe przepisy, odnosi się do trybu i zakresu postępowania, które należy prowadzić według przepisów ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych.

Wniosek o wydanie zaświadczenia na zakup kolejnej jednostki broni danego typu, złożony przed wejściem w życie

nowej ustawy o broni i amunicji, powinien być rozpatrywany w trybie przepisów ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, a więc należy wydać zaświadczenie umożliwiające zakup kolejnej jednostki broni, gdyż cytowana ustawa dając prawo do posiadania broni nie określała jednocześnie ile jej sztuk można mieć. Jest to zaświadczenie określone w art. 217 k.p.a., potwierdzające stan prawny (posiadanie przez stronę prawa do posiadania i nabycia broni danego rodzaju) i wymagane przez przepisy prawa regulujące tryb nabycia broni.

Jeżeli osoba już posiadająca broń wystąpi z wnioskiem o wydanie innej jednostki broni tego samego rodzaju, czyli będzie chciała zastąpić swoją jednostkę broni inną np. z powodu zużycia, chęci zmiany na nowocześniejszy i bezpieczniejszy model, nie zmieniając liczby egzemplarzy, to w świetle przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. nie ma podstaw do prowadzenia nowego postępowania administracyjnego, gdyż nie ulega zmianie żaden z elementów określonych w pozwoleniu na broń sprecyzowanych w art. 12 cyt. ustawy.

Pogląd Biura Koordynacji Służby Prewencyjnej, iż żądanie zmiany rodzaju broni przez osobę już posiadającą stosowną decyzję administracyjną powinno być rozstrzygnięte w nowej decyzji na podstawie zapisu § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 marca 1999 r. w sprawie rodzajów szczególnie niebezpiecznych broni i amunicji oraz rodzajów broni odpowiadającej celom, w których może być wydane pozwolenie na broń (Dz. U. nr 19 poz. 240), jest, zdaniem Biura Prawnego, nie-

słuszny. Cytowane rozporządzenie jednoznacznie rozróżnia pojęcia „rodzaj broni” i „postać broni” określając, iż do celów ochrony osobistej może być wydane pozwolenie na: broń palną bojową, gazową i alarmową (rodzaje broni) w postaci pistoletów i rewolwerów centralnego zapłonu o kalibrach od 6,35 mm do 9,65 mm (0,38). Artykuł 12 ust. 2 pkt 2 z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji wprost stwierdza, że w pozwoleniu na broń wpisuje się „rodzaj broni”, nie zaś „postać broni”, o której mówi § 3 cytowanego rozporządzenia.

Czy możliwe jest wykonywanie czynności określonych w art. 3 pkt 1 ppkt B ustawy o ochronie osób i mienia przez pracowników ochrony fizycznej nie posiadających licencji?

Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia w art. 26 ust 1 określa, iż licencja pracownika ochrony fizycznej pierwszego stopnia jest wymagana do wykonywania czynności, o których mowa w art. 3 ust. 1 przez:

- 1) członków specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych,
- 2) członków zespołów konwojujących wartości pieniężne oraz inne przedmioty wartościowe lub niebezpieczne,
- 3) pracowników ochrony wykonujących bezpośrednio czynności związane z ochroną osób,
- 4) osoby nadzorujące i kontrolujące pracę pracowników ochrony nie posiadających licencji,
- 5) pracowników ochrony mających prawo do czynności określonych w art. 36 ust. 1 pkt 4 i 5,
- 6) pracowników ochrony wykonujących zadania na ob-

szarach, w obiektach i urządzeniach podlegających obowiązkowej ochronie.

Czynności wymienione w art. 3 ust. 1 cytowanej ustawy polegają na bezpośredniej ochronie fizycznej realizowanej w formie stałej lub doraźnej, na dozorcze sygnałów przesyłanych, gromadzonych i przetwarzanych w elektronicznych urządzeniach i systemach alarmowych, na konwojowaniu wartości pieniężnych oraz innych przedmiotów wartościowych lub niebezpiecznych. Jeżeli te czynności wykonują pracownicy, którzy nie mieszczą się w kategoriach określonych w art 26 ust. 1, to znaczy, iż ustawa nie wymaga, aby posiadali licencję pracownika ochrony pierwszego stopnia.

Tak więc jeżeli pracownik ochrony fizycznej zajmujący się dozorem sygnałów przesyłanych, gromadzonych i przetwarzanych w elektronicznych urządzeniach i systemach alarmowych nie jest: członkiem specjalistycznej uzbrojonej formacji ochronnej, członkiem zespołu konwojującego wartości pieniężne oraz inne przedmioty wartościowe lub niebezpieczne, bezpośrednim wykonawcą czynności związanych z ochroną osób, nadzorującym lub kontrolującym prace pracowników ochrony fizycznej nie posiadających licencji, pracownikiem ochrony posiadającym prawo do czynności określonych w art. 36 ust. 1 pkt 4 i 5, pracownikiem ochrony wykonującym zadania na obszarach, w obiektach i urządzeniach podlegających obowiązkowej ochronie, nie musi posiadać licencji pracownika ochrony fizycznej pierwszego stopnia.

***Kilka uwag praktycznych o stosowaniu
ustawy z dnia 21 maja 1999 r.
o broni i amunicji***

I. Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. nr 53, poz. 549) zgodnie z treścią art. 56 weszła w życie z dniem 20 marca 2000 r. Od tej daty obowiązują terminy w niej wskazane, zwłaszcza termin 5-letni wynikający z art. 15 ust. 4 – przedstawienia aktualnych orzeczeń lekarskich i psychologicznych. Dotyczy to także osób określonych w art. 52 i 53, którym wydano pozwolenie na posiadanie broni na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych (Dz. U. z 1983 r. nr 6, poz. 43 z późn. zm.). Należy podkreślić, że ta ustawa nie zawierała przepisu odpowiadającego w swej treści art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji. Nie można za takie przepisy uznać ust. 1 pkt 2,3, i 5 lub art. 11 ust. 1 ustawy z roku 1961.

Obowiązek przedstawiania organom Policji orzeczeń lekarskich i psychologicznych przez osoby ubiegające się o wydanie pozwolenia na posiadanie broni palnej, który praktykowano pod rządami ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r., został wprowadzony w wyniku działań pozaustawowych – bez właściwej podstawy prawnej.

II. Wobec osób, które uzyskały pozwolenie na posiadanie broni palnej pod rządami ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r., termin 5-letni do przedstawiania aktualnych orzeczeń lekarskich i psychologicznych, określony w art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 21 maja 1999 r., biegnie, zgodnie z jej art. 56, od dnia 20 marca 2000 r. Tak więc termin dokonania tego obowiązku będzie upływał 20 marca 2005 r.

III. Artykuł 12 ustawy z dnia 31 maja 1999 r. stanowi, że pozwolenie na broń jest wydawane za pomocą decyzji administracyjnej. W pozwoleniu określa się cel, w jakim zostało wydane, rodzaj broni, liczbę egzemplarzy broni. Wraz z pozwoleniem wydaje się zaświadczenie uprawniające do nabycia określonego w pozwoleniu rodzaju broni i amunicji do tej broni oraz sprecyzowanej w pozwoleniu liczby egzemplarzy broni wraz z amunicją. Powyższe warunki są elementem decyzji administracyjnej – art. 107 §§ 1 i 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Oprócz bowiem elementów wskazanych w art. 107 § 1 k.p.a. przepis szczególny, tj. art. 12 ust. 1 art. 3 ustawy z 31 maja 1999 r., określił także inne składniki, które powinna zawierać decyzja o wydaniu pozwolenia na broń, zgodnie z art. 107 § 2 k.p.a.

Osoby, które ubiegają się o wydanie kolejnej jednostki broni, składając podanie powodują wszczęcie postępowania administracyjnego (art. 61 § 1 k.p.a.). Jest to postępowanie odrębne (inne) od uprzedniego postępowania, zakończonego prawomocną decyzją administracyjną – to jest wydaniem pozwolenia na określony rodzaj i liczbę egzemplarzy broni i nie jest kontynuacją poprzedniego postępowania. Wobec

takich osób w całej rozciągłości mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 21 maja 1999 r., przewidziane w niej warunki i procedura, zwłaszcza zaś określone w art. 15 ust. 3. Nie wyklucza to możliwości wykorzystania jako dowodów dokumentów zebranych w uprzednio prowadzonym postępowaniu o wydanie pozwolenia na broń – art. 75 § 1 i nast. k.p.a.

Danuta F R E Y

Jeżeli ma się pozwolenie na broń

Policja nie może odmówić wydania zaświadczenia

Jeżeli ktoś posiada pozwolenie na broń, policja nie może mu odmówić wydania potwierdzającego to zaświadczenia – orzekł 27 kwietnia Naczelny Sąd Administracyjny w dwóch precedensowych wyrokach (III SA 5698/99 i III SA 5699/98/). Bez takiego zaświadczenia nie można nabyć broni.

Obowiązująca jeszcze ustawa z 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych przewiduje, iż pozwolenie na broń uprawnia do nabycia, posiadania i noszenia określonej w nim broni. Natomiast rozporządzenie wykonawcze z 1990 r. mówi, że broń i amunicję do niej sprzedaje się wyłącznie osobom, które przedłożą zaświadczenie o uzyskaniu pozwolenia na broń.

Tymczasem wielu posiadaczom pozwoleń policja odmawia wydania zaświadczeń. Broni się argumentem, że pozwolenie na broń, określone w niedostosowanej do obecnej rzeczywistości ustawie z 1961 r., ma charakter ogólny i nie określa, ile sztuk broni można na nie kupić. Ponieważ posiadanie dużej ilości broni przez obywateli nie wpływa korzystnie na stan bezpieczeństwa, trzeba stosować dodatkową formę jej

ograniczania przez odmowę wydania zaświadczeń.

Tak właśnie postąpił komendant wojewódzki w Bydgoszczy, odmawiając wydania zaświadczenia Tomaszowi J. i Janowi R., członkom Bydgoskiego Towarzystwa Strzeleckiego „Kaliber”. Obaj mają już bowiem broń sportową i myśliwską, a chcieli kupić pistolet lub rewolwer. Komendant główny policji, do którego się odwołali, uznał z kolei, że takie zaświadczenia nie są urzędowym potwierdzeniem faktów, a ich wydania nie wymaga interes prawny posiadaczy pozwoleń.

Nikt nie domaga się takiego dostępu do broni jak w Stanach Zjednoczonych, ale jeżeli już ktoś spełnia warunki do wydania pozwolenia na broń, to czemu dawać policji prawo do rozstrzygnięcia, ile ma jej mieć. Jeżeli już ma być licencjonowanie, niech to będzie procedura legalistyczna, z ustalonymi kryteriami, a nie – jak obecnie – arbitralna, w której policja, stosując sobie tylko znane kryteria, decyduje komu takie zaświadczenie wydać, a komu nie – mówi prof. Lech Falandysz, pełnomocnik skarżących. Zarzucił także, że wspomniane rozporządzenie z 1990 r. jest sprzeczne z ustawą o broni i amunicji.

Chociaż NSA nie zgodził się z tą oceną, podzielił jednak inne argumenty skarżących i uchylił oba postanowienia organów policji. – Zaświadczenie wydawane na podstawie tego rozporządzenia jest zaświadczeniem, o którym mówi kodeks postępowania administracyjnego – podkreślił sędzia Bogusław Gruszczyński. – Jeżeli więc była pozytywna decyzja o pozwoleniu na broń, nie można odmówić wydania zaświadczenia, które to potwierdza.

W uchwalonej już przez Sejm nowej ustawie o broni, która czeka na rozpatrzenie przez Senat, przewiduje się, że w pozwoleniu na broń ma się określać również liczbę jej egzemplarzy.

Autorka jest dziennikarką dziennika „Rzeczpospolita”. Niniejszy artykuł jest przedrukiem z „Rzeczpospolitej” z 28 kwietnia 1999 r. i jest publikowany za zgodą redaktora naczelnego tego dziennika.

Danuta FREY

Sąd nie uznał kryteriów policji

Pozwolenie bez licencji

Nie trzeba mieć licencji Polskiego Związku Strzeleckiego, by ubiegać się o pozwolenie na broń sportową – orzekł 5 maja Naczelny Sąd Administracyjny w precedensowym wyroku. Policja ma badać, czy podane okoliczności uzasadniają wydanie takiego pozwolenia, ale nie warunkując tego wymogiem posiadania licencji.

Orzeczenie dotyczy około 200 tys. osób posiadających broń sportową, głównie wiatrówki, członków bractw kurkowych oraz Polskiego Związku Strzeleckiego.

Skargę do NSA wniósł Jerzy S., członek Bydgoskiego Towarzystwa Strzeleckiego „Kaliber”. Komendant wojewódzki policji we Włocławku odmówił mu pozwolenia na broń sportową, gdyż nie miał licencji Polskiego Związku Strzeleckiego. Komendant główny policji, który potwierdził odmowę, powołał się na ustawy o broni i amunicji i o kulturze fizycznej oraz na zarządzenie prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki z 1997 r. Artykuł 5 ust. 1 ustawy o broni, przewidujący, że organy policji „wydają pozwolenie na broń, jeżeli okoliczności faktyczne uzasadniają jego wydanie”, jest na tyle ogólny i nie precyzujący kryteriów, że

policej musiała podjąć próbę ich ujednoczenia. Przyjęto, że indywidualne pozwolenie na broń sportową może otrzymać jedynie posiadacz licencji PZS. Możliwe jest też wydanie go na podstawie tzw. licencji „C”, nie wymagającej uczestniczenia w strukturach i współzawodnictwie strzeleckim PZS.

Policja dogadała się z PZS, który poczuł się monopolistą – twierdzi Jerzy S. – Nie kwestionuję zasady licencji, ale jest to dokument uprawniający do uczestnictwa w imprezach strzeleckich PZS. Jeżeli więc nie chcę startować w zawodach PZS, to po co mi licencja? Do jej kupna zmuszano również ludzi posiadających już pozwolenia, gdyż inaczej zostaną im odebrane. Policja powołuje się na zarządzenie prezesa UKFiT, lecz akty podstawowe, nie będące rozporządzeniami, nie są źródłami prawa. Ustawa zaś nie przewiduje tego rodzaju wymogów.

Zdaniem Jerzego S. nie chodzi tu tylko o łatwiejszą kontrolę nad posiadaniem broni, lecz także o pieniądze. – Każdy, kto chce uzyskać licencję PZS, musi podpisać zobowiązanie, że będzie uczestniczyć we współzawodnictwie strzeleckim, czyli brać udział w zawodach – poinformował podczas rozprawy w NSA. – Licencja „C” dotyczy ludzi z zewnątrz, np. bractw kurkowych. Nie uiszcza się wówczas składek członkowskich, ale płaci około 120 zł za legitymację, licencję i dodatkowo za udział w zawodach.

Naczelny Sąd Administracyjny uchylił obie decyzje policji. W art. 24 ustawy o kulturze fizycznej wprowadzono obowiązek posiadania licencji zezwalających na uprawianie określonych dyscyplin sportu (ustalonych w zarządzeniu prezesa UKFiT) i przyznawanych przez właściwy związek

sportowy, ale tylko dla zawodników. Inny przepis (art. 53) upoważnił Radę Ministrów do określenia szczegółowych wymogów, stwierdzających kwalifikacje do uprawiania niektórych sportów. Takie rozporządzenie ukazało się jednak tylko dla żeglarstwa. – Nie sposób zaś zaakceptować ujednolicenia kryteriów, polegającego na uwarunkowaniu wydawania pozwolenia na broń od posiadania licencji PZS – powiedział sędzia Bogusław Gruszczyński. – Narzucałoby to przynależność do określonego stowarzyszenia, co zgodnie ze standardami europejskimi jest niedopuszczalne. (Sygn. III SA 7982/98).

Autorka jest dziennikarką dziennika „Rzeczpospolita”.

Niniejszy artykuł jest przedrukiem z „Rzeczpospolitej” z dnia 7 maja 1999 r. i jest publikowany za zgodą redaktora naczelnego tego dziennika.

Sygn. akt III SA 5699/98

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 1999 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia NSA – B. G. (spr.)

Sędziowie NSA – A. B.

– W. K.

Protokolant – J. Ż.

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 1999 r. sprawy ze skargi J. R. na postanowienie Komendanta Głównego Policji z dnia 20 kwietnia 1998 r. Nr E-IIIb-969/98 w przedmiocie odmowy wydania zaświadczenia uprawniającego do zakupu broni sportowej centralnego zapłonu:

1) uchyla zaskarżone postanowienie i poprzedzające je postanowienie Komendanta Wojewódzkiego Policji w B. z dnia 17 marca 1998 r. Ep-227/98,

2) zasądza od Komendanta Głównego Policji na rzecz skarżącego kwotę 210 (dwieście dziesięć) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

U Z A S A D N I E N I E

Jan R. od listopada 1992 r. ma zezwolenie na posiadanie broni sportowej. Pismem z dnia 10 marca 1998 r. zwrócił się do Komendanta Wojewódzkiego Policji w B. o wydanie zaświadczenia o uzyskaniu pozwolenia na posiadanie broni sportowej w celu zakupu broni sportowej centralnego zapłonu. Wyjaśnił, że jest instruktorem strzelectwa sportowego i uprawia strzelectwo w Bydgoskim Towarzystwie Strzeleckim „KALIBER”. Postanowieniem z dnia 17 marca 1998 r. wydanym na podstawie art. 219 k.p.a. Komendant Wojewódzki Policji w B. odmówił wydania zaświadczenia. W uzasadnieniu podał, że posiadanie broni przez obywateli nie wpływa korzystnie na stan bezpieczeństwa publicznego. W związku z tym nie ma jakiegokolwiek uzasadnienia posiadanie kilku jednostek broni przez daną osobę tylko dlatego, że chce ona doskonalić swoje umiejętności strzeleckie. Osobiste zamiłowania – zdaniem Komendanta – można realizować mając mniejszą liczbę jednostek broni o kalibrze 5,6 mm, powszechnie używanym w sporcie strzeleckim.

Jan R. wniósł zażalenie na to postanowienie. Zwrócił uwagę, że skoro ma pozwolenie na broń sportową, to zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych (Dz. U. nr 6, poz. 43 ze zm.) jest uprawniony do nabycia broni. Jednakże dokumentem umożliwiającym mu zakup broni nie jest samo po-

zwolenie, lecz zaświadczenie, którego wzór określono w załączniku nr 1 do rozporządzenia ministrów rynku wewnętrznego i spraw wewnętrznych z dnia 29 października 1990 r. w sprawie warunków sprzedaży broni i amunicji oraz nadzoru nad ich obrotem (Dz. U. nr 76, poz. 453). Autor zażalenia stwierdził, że posiada broń sportową kalibru 5,6 mm „bocznego zapłonu”, ale skoro decyzja o pozwoleniu na broń sportową nie określiła kalibru broni, daje mu ona uprawnienia także do zakupu broni „centralnego zapłonu”. W świetle art. 218 § 1 k.p.a. organ administracji nie ma prawa odmówić wydania zaświadczenia. Chodzi bowiem o potwierdzenie stanu prawnego lub faktów wynikających z prowadzonych przez organ ewidencji rejestrów. Prawo do nabycia broni wynika z decyzji, a nie z zaświadczenia. Dlatego organ Policji nie może limitować liczby wydawanych zaświadczeń. Wnioskodawca musi jedynie uprawdopodobnić swój interes prawny (art. 217 k.p.a.).

Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 1998 r. Komendant Główny Policji uchylił zaskarżone postanowienie i umorzył „... postępowanie organu I instancji”. Zdaniem Komendanta Głównego postanowienie to było bezprzedmiotowe. Przyznał wprawdzie, że podstawą nabycia każdej kolejnej jednostki broni są zaświadczenia wydawane przez właściwy organ Policji, jednakże wyraził pogląd, że dokumenty te nie mają cech zaświadczenia w rozumieniu art. 217 k.p.a. Nie są bowiem urzędowym potwierdzeniem określonych faktów, a ich wydania nie wymaga interes prawny strony.

Jan R. wniósł skargę na postanowienie Komendanta Głównego Policji, przedstawiając opinie prof. Mariana Fila-

ra i prof. Lecha Falandysza, że zaświadczenie o uzyskaniu pozwolenia na broń jest zaświadczeniem w rozumieniu art. 217 k.p.a. W konsekwencji, zdaniem skarżącego, postanowienie organu I instancji nie było bezprzedmiotowe. Skarżący wyjaśnił też, że już po otrzymaniu postanowienia Komendanta Głównego Policji otrzymał zaświadczenie, umożliwiające nabycie broni sportowej centralnego zapłonu śrutowej. Skarżącemu chodzi jednak o „krótką broń sportową centralnego zapłonu”, tzn. o pistolet lub rewolwer.

Komendant Główny Policji wniósł o oddalenie skargi, wyrażając pogląd, że skoro organ I instancji uznał, że nie ma potrzeby, aby skarżący posiadał kolejną jednostkę broni palnej, to działał w granicach określonych przez art. 5 ust. 1 ustawy o broni (...), a w związku z tym argumenty skarżącego są bezprzedmiotowe. Dodatkowo Komendant podkreślił, że zaskarżone postanowienie nie należy do kategorii postanowień wymienionych w art. 196 § 3 k.p.a. i dlatego skarga nie jest dopuszczalna.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Stanowisko Komendanta Głównego Policji jest błędne, a ponadto zawiera wewnętrzne sprzeczności. Z jednej bowiem strony Komendant powołuje się w odpowiedzi na skargę na art. 196 § 3 k.p.a., kwestionując dopuszczalność skargi, a z drugiej wnosi o jej oddalenie. Tymczasem gdyby skarga nie była dopuszczalna, podlegałaby odrzuceniu, a nie oddaleniu (art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym – Dz. U. nr 74, poz. 368 ze zm.). Przede wszystkim jednak należy zauważyć, że powołany przez Komendanta art. 196 § 3 k.p.a. nie obowiązuje już od

blisko czterech lat. Został bowiem uchylony przez art. 61 pkt 3 wspomnianej wyżej ustawy z 11 maja 1995 r. o NSA. Zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 2 tej ustawy sąd orzeka w sprawach skarg m.in. na postanowienia wydane w postępowaniu administracyjnym, na które służy zażalenie albo kończące postępowanie. Dopuszczalność skargi w sprawie rozpatrywanej nie budzi zatem wątpliwości.

Kolejna niekonsekwencja Komendanta Głównego Policji polega na tym, że najpierw umarza postępowanie pierwszoinstancyjne jako bezprzedmiotowe, a potem w odpowiedzi na skargę twierdzi, że organ pierwszej instancji działał w granicach określonych przez art. 5 ust. 1 ustawy o broni (...), gdyż nie ma potrzeby, aby skarżący posiadał kolejną jednostkę broni palnej. Po pierwsze, albo jest przedmiot sprawy, albo go nie ma. Jeżeli nie ma przedmiotu, nie istnieje możliwość oceny, czy skarżący może posiadać kolejną jednostkę broni. Jeżeli jest przedmiot sprawy, nie można umorzyć postępowania. Po drugie, organ Policji nie mógł działać w granicach określonych przez art. 5 ust. 1 ustawy o broni ..., bo przedmiotem sprawy nie było pozwolenie na broń, tylko wydanie zaświadczenia.

O zaświadczeniu wspomina § 1 ust. 1 rozporządzenia ministrów rynku wewnętrznego i spraw wewnętrznych z dnia 29 października 1990 r. w sprawie warunków sprzedaży broni i amunicji oraz nadzoru nad ich obrotem (Dz. U. nr 76, poz. 453), zwanego dalej rozporządzeniem. Z przepisu tego wynika, że zaświadczenie potwierdza fakt uzyskania pozwolenia na broń i jest warunkiem kupna broni, gdyż powinno być przedłożone sprzedawcy. Jest to warunek o

charakterze „technicznym”. Nie można go uznać za przekraczający delegację ustawową, gdyż art. 19 ust. 2 ustawy upoważnił właściwych ministrów do określenia warunków sprzedaży broni. Oczywiście warunki te nie mogą unieścić prawa do posiadania broni, wynikającego z pozwolenia (art. 4 ust. 1 i 19 ust. 1). Wszelkie rozważania na temat ile jednostek broni może posiadać dana osoba, mogą dotyczyć wyłącznie sprawy wydania pozwolenia na broń. Nie ma na to miejsca w sprawie o wydanie zaświadczenia o uzyskaniu pozwolenia na broń. Ani § 1 ust. 1 powołanego rozporządzenia z dnia 29 października 1990 r., ani załącznik nr 1 do tego rozporządzenia nie uzależniają wydania zaświadczenia od okoliczności, czy ubiegający się o nie posiada już jakiejś jednostki danej broni czy też nie. Przeciwnie – treść wzoru zaświadczenia przewiduje jedynie stwierdzenie, że dana osoba uzyskała pozwolenie na określony rodzaj (podkreślenie Sądu) broni. Innymi słowy w postępowaniu o wydanie zaświadczenia organ Policji musi ograniczyć się do zbadania faktu, czy pozwolenie zostało wydane, czy też nie. Do innych dywagacji – np. na temat stanu bezpieczeństwa publicznego – nie upoważnia sama treść rozporządzenia. Naczelny Sąd Administracyjny nie neguje potrzeby ograniczania dostępu obywateli do broni. Cel ten można jednak osiągnąć w drodze odpowiednich zapisów ustawowych. W procesie stosowania prawa nawet najbardziej szczytny cel nie usprawiedliwia działań sprzecznych z brzmieniem obowiązujących przepisów.

Teza organów Policji, jakoby zaświadczenie, o którym mowa w rozporządzeniu nie miało charakteru zaświadcze-

nia z art. 217 § 1 k.p.a., jest gołosłowna. Rozporządzenie nie nadaje omawianemu dokumentowi cech odmiennych od określonych w kodeksie postępowania administracyjnego. Skoro z rozporządzenia zaś wynika, że fakt uzyskania pozwolenia na broń wymaga urzędowego potwierdzenia (§ 1 ust. 1), to tym samym zachodzą przesłanki z art. 217 § 2 ust. 1 k.p.a. Z kolei skarżący ma interes prawny w urzędowym potwierdzeniu tego faktu, bo inaczej nie zrealizowałby uprawnienia, przyznanego mu w decyzji administracyjnej. W tej sytuacji na odmowne postanowienie Komendanta Wojewódzkiego Policji w B. przysługiwało zażalenie (art. 219 k.p.a.). Zażalenie nie tylko nie było bezprzedmiotowe, lecz także było zasadne merytorycznie. Organ Policji nie jest władny odmówić wydania zaświadczenia o uzyskaniu pozwolenia na broń, jeżeli pozwolenie na dany rodzaj broni zostało wydane.

Odmawiając wydania zaświadczenia organ I instancji naruszył art. 213 § 1 k.p.a. oraz § 1 ust. 1 rozporządzenia. Komendant Główny Policji naruszył ponadto art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. w związku z art. 144 k.p.a.

Mając na względzie te okoliczności Naczelny Sąd Administracyjny uchylił postanowienia organów obu instancji i orzekł zwrot kosztów postępowania sądowego na rzecz skarżącego (art. 22 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 3, a także art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym).

Sygn. akt III SA 7982/98

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 1999 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia NSA – B. G.

Sędziowie NSA – W. K.

– A. B. (spr.)

Protokolant – J. Ż.

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 1999 r.
sprawy ze skargi J. S.

na decyzję Komendanta Głównego Policji z dnia 8 października 1998 r. Nr E-IV/Iib-1756/98 w przedmiocie odmowy wydania pozwolenia na posiadanie broni sportowej:

- 1) uchyla zaskarżoną decyzję i utrzymana nią w mocy decyzję organu I instancji,
- 2) zasądza od Komendanta Głównego Policji na rzecz skarżącego kwotę 10 (dziesięć) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

U Z A S A D N I E N I E

Zaskarżoną do Naczelnego Sądu Administracyjnego decyzją z dnia 8 października 1998 r. Komendant Główny Policji utrzymał w mocy zakwestionowaną w odwołaniu J. S. decyzję Komendanta Wojewódzkiego Policji we W. z dnia 26 sierpnia 1998 r. odmawiającą wydania pozwolenia na broń sportową.

W motywach decyzji organ odwoławczy podzielił pogląd organu I instancji, który powołując się na art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych (Dz. U. nr 6, poz. 43 ze zm.) oraz na zarządzenie Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 8 stycznia 1997 r. sprawie zasad przyznawania i pozbawiania licencji na uprawianie określonych dyscyplin sportu (Monitor Polski nr 4, poz. 31) uznał, iż skoro J. S. nie przedstawił licencji uprawniającej do uprawiania strzelectwa sportowego to brak jest podstaw do pozytywnego rozpatrzenia wniosku strony o wydanie pozwolenia na posiadanie broni palnej sportowej.

Odnosząc się zaś do zarzutów odwołania od decyzji Komendanta Wojewódzkiego Policji wskazano, że powołany przepis art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. nie precyzuje, o jakie okoliczności faktyczne uzasadniające wydanie pozwolenia na broń w tym przepisie chodzi. W takiej

sytuacji organy Policji podjęły próbę ujednoczenia kryteriów służących ocenie masowo składanych wniosków o wydanie pozwolenia na broń.

W stosunku do broni sportowej przyjęto, że indywidualnie pozwolenie na broń może otrzymać tylko osoba legitymująca się posiadaniem licencji wydanej przez PZSS. Nie jest to „przypisywaniem” sobie prawa organu odwoławczego, lecz dążeniem do uniknięcia dowolności w orzecznictwie przez wyjaśnienie zamieszczonych w ustawie o broni pojęć nieostrych. Wbrew twierdzeniom odwołującego się nie narusza to jakichkolwiek przepisów prawa, w tym praw gwarantowanych obywatelom Konstytucją RP.

Pogląd zaś strony, że posiadanie licencji strzeleckiej wydanej przez PZSS, żądanej przez organ I instancji nie jest konieczne (nie wynika z przepisów), jest nieuzasadniony i nie znajduje potwierdzenia w prawie. Posiadanie pozwolenia na broń (w tym sportową) nie jest prawem powszechnym, gwarantowanym Konstytucją i wymaga spełnienia określonych przez Policję kryteriów. Nikt przy tym nie zmusza strony do wstępowania w struktury PZSS. Osobom niezrzeszonym w Związku wydaje się licencję „C”, która dla organów Policji jest dokumentem potwierdzającym uprawianie strzelectwa sportowego (amatorsko). Nie zmusza ona nikogo do współzawodnictwa w szeregach tego Związku. Podobnie rzecz się ma w żeglarstwie, sportach lotniczych itp.

W skardze na tę decyzję do Naczelnego Sądu Administracyjnego skarżący J. S. wniósł o jej uchylenie. Zarzucił, że odmawiając mu wydania pozwolenia na posiadanie broni sportowej z uwagi na brak licencji PZSS organy Policji zmu-

szają go do uczestnictwa we współzawodnictwie organizowanym przez ten Związek. Stosownie bowiem do przepisu § 1 ust. 1 powołanego wcześniej zarządzenia Prezesa UKFiT z dnia 8 stycznia 1997 r. przepisy tego zarządzenia dotyczą osób uprawiających lub zamierzających uprawiać amatorsko bądź profesjonalnie określoną dyscyplinę sportu i uczestniczyć we współzawodnictwie sportowym prowadzonym przez właściwy związek sportowy.

Wbrew poglądom orzekających organów określony ustawą o broni, amunicji i materiałach wybuchowych tryb nie przewiduje przy tym „ujednolicania trybu i zasad” wydawania pozwoleń na broń, a składając wniosek o wydanie pozwolenia na posiadanie broni sportowej skarżący wskazał na okoliczności przemawiające za wydaniem pozwolenia, które powinny być przedmiotem oceny orzekających organów (przynależność do stowarzyszenia strzeleckiego oraz fakt uprawiania strzelectwa w strukturach Bydgoskiego Towarzystwa Strzeleckiego „Kaliber”).

Zdaniem skarżącego nikt nie przyznał Polskiemu Związkowi Strzelectwa Sportowego szczególnych uprawnień, które mogłyby naruszać zasady wynikające z ustawy o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, ustawa o kulturze fizycznej dopuszcza istnienie klubów sportowych nie uczestniczących w systemie współzawodnictwa PZSS, a organy Policji, „współpracując” z PZSS, zamierzają doprowadzić skarżącego do niekorzystnego dysponowania mieniem przez wymuszenie obowiązku finansowania PZSS. Tak więc organy Policji uzależniają wydanie pozwolenia na broń sportową od realizacji przez skarżącego obowiązków nie

wynikających z przepisów prawa.

W sprawie naruszono zatem określoną w art. 7 k.p.a. zasadę praworządności, przepisy art. 8 i 9 k.p.a. w wyniku przerzucenia skutków nieznamości prawa przez organy na stronę, art. 31 ust. 2 i 93 Konstytucji przez zmuszenie skarżącego do działań nie nakazanych przez prawo i to na podstawie aktów nie będących źródłem powszechnie obowiązującego prawa, a wydane decyzje są niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego i zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Odpowiadając na skargę Komendant Główny Policji wniósł o jej oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie. Jak wynika z treści decyzji organów obu instancji u podstaw odmowy wydania skarżącemu pozwolenia na posiadanie broni sportowej legło to, iż nie przedstawił on licencji uprawniającej go do uprawiania strzelectwa sportowego. Trzeba podkreślić, że zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. nr 25, poz. 113 ze zm.) licencja jest dokumentem stanowiącym o zezwoleniu na uprawianie określonej dyscypliny sportu przez zawodników, a więc osoby uprawiające amatorsko lub profesjonalnie określoną dziedzinę sportu i uczestniczące we współzawodnictwie sportowym. Skoro więc, jak to wynika z oświadczeń skarżącego, nie zamierzał on uzyskać statusu zawodnika, a uprawiać strzelectwo wyłącznie rekreacyjnie – to w ocenie Sądu brak jest podstaw prawnych do żądania od skarżącego licencji jako

warunku przyznania pozwolenia na broń sportową.

Nie można przy tym pominąć okoliczności, że w świetle powołanego wcześniej zarządzenia Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 8 stycznia 1997 r., regulującego kwestie związane z przyznawaniem i pozbawianiem licencji na uprawianie określonych dyscyplin sportu, zasady w nim określone odnoszą się do osób uprawiających lub zamierzających uprawiać amatorsko bądź profesjonalnie określoną dyscyplinę sportu i uczestniczyć we współzawodnictwie sportowym, prowadzonym przez właściwy polski związek sportowy (§ 1 ust. 1), a posiadanie licencji stanowi jedynie warunek uczestnictwa we współzawodnictwie sportowym, prowadzonym przez właściwy polski związek sportowy (§ 2 zarządzenia).

W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego nie zasługuje też na aprobatę argument podniesiony przez Komendanta Głównego Policji w odpowiedzi na skargę, że przepis art. 24 ustawy o kulturze fizycznej należy rozpatrywać w powiązaniu z art. 53 tej ustawy, z którego wynika, że uprawianie określonych dyscyplin sportu (w tym strzelectwa) wymaga szczególnych kwalifikacji. Należy bowiem zważyć, że argument ten nie został wskazany w treści zaskarżonej decyzji, lecz dopiero w odpowiedzi na skargę, a ponadto, iż Rada Ministrów nie skorzystała w odniesieniu do strzelectwa z upoważnienia ustawowego, wynikającego ze wskazanego artykułu. W tej zaś sytuacji oceny czy podane przez skarżącego okoliczności faktyczne uzasadniają, czy też niewydanie mu pozwolenia na broń sportową, powinno się dokonać na podstawie przepisu art. 5 ust. 1 powołanej

wcześniej ustawy o broni, amunicji i materiałach wybuchowych. Na tej podstawie orzekające organy powinny ustalić, czy skarżący kwalifikacje takie posiada, odnosząc się przy tym do całości zebranego w sprawie materiału dowodowego. Z materiału tego wynika, że statut Bydgoskiego Towarzystwa Strzeleckiego „Kaliber”, do którego skarżący należy, został uznany decyzją Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 12 czerwca 1995 r. za zgodny z przepisami prawa, a z treści zaświadczenia tego Towarzystwa z dnia 5 lutego 1998 r. wynika, że skarżący jest członkiem sekcji strzeleckiej Towarzystwa, uczestniczy w zajęciach programowych podnosząc swoje umiejętności strzeleckie i został zapoznany z przepisami bezpieczeństwa obowiązującymi w tej dziedzinie sportu.

Należy również zauważyć, że odmawiając skarżącemu wydania pozwolenia na posiadanie broni sportowej organy obu instancji powołały się na przyjęte przez nie „szczegółowe kryteria” decydujące o wydaniu pozwolenia na broń określonego rodzaju. Taka praktyka, w ocenie sądu, kłóci się z przepisami ustawy o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, która nie zawiera upoważnienia do określania kryteriów przyznawania pozwoleń na broń przez organy Policji. Wyraźne i nie budzące wątpliwości brzmienie przepisu art. 5 ust. 1 ustawy nakazuje bowiem uwzględniać wszelkie okoliczności faktyczne przemawiające za przyznaniem stronie pozwolenia na broń, niezależnie od tego czy mieszczą się one, czy nie w „kryteriach” przyjętych przez organy Policji, a z kolei przepis art. 7 k.p.a. eksponuje potrzebę załatwiania spraw z uwzględnieniem słusznego inte-

resu strony, aż do granic kolizji z interesem społecznym.

Mając to na uwadze Naczelny Sąd Administracyjny doszedł do przekonania, że zaskarżona decyzja i utrzymana nią w mocy decyzja organu I instancji zostały wydane z naruszeniem zasad określonych w art. art. 7, 77 § 1 i 107 § 3 k.p.a. w stopniu mogącym mieć wpływ na wynik sprawy, a ponadto z obrazą art. 5 ust. 1 powołanej wcześniej ustawy o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, co zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. nr 74, poz. 368 ze zm.) uzasadnia ich uchylenie. O kosztach postępowania sądowego orzeczono na podstawie art. 55 ust. 1 powołanej ustawy.